

El Calvari

Vilanova de Carbonera (Castellet)

La Vilanova de Carbonera es trobava als afores de l'actual Beniatjar, separada totalment del nucli original de població, en la seua part més elevada, i concretament on en l'actualitat s'alça el Calvari, al costat de l'antic camí de Beniatjar a Beniarrés.

La primera cita que coneixem de Beniatjar no està en el Llibre del Repartiment sinó en un document del catàleg de Martínez Ferrando, de 17 juny 1258, que és una "donació a precs de la infanta Na Constança a Pol de Tarassona i sa muller de cases i terres a l'alqueria de Beniayar, Terme de Penacadell". Segons Escolano, en 1611 (Decades, SURT, 1237) "... en aràbic ... Beniatjar vol dir els descendents dels jornalers o llogats, o també dels mercaders. En les escriptures antigues es llegeix "benajar".

Beniatjar va disposar de muralles, construïdes en l'últim període de dominació musulmana, que aprofitaven el desnivell provocat pels dos barrancs que encaixonen el poble. El recinte emmurallat de la propera Vilanova de Carbonera va ser reaprofitat pels nous senyors cristians. Es tractava d'un nucli rural fortificat per Jaume I en 1248 com a part de la colonització del territori i sota la protecció del castell de Carbonera, visible des d'allí. En realitat, aquesta era la més petita, abrupta i aïllada de les noves viles creades, pel que l'establiment va fracassar i els colons cristians ja l'havien abandonat cap al 1300, tot i que els musulmans de la veïna alqueria de Beniatjar van continuar vivint allí.

El lloc va quedar abandonat i en ruïnes, ruïnes que encara es podien veure a finals del s.XVIII: llenços de muralles, torres i altres edificacions. Actualment les seves restes només són identificables a nivell arqueològic.

Amb tot, havia d'oferir una bona i fàcil defensa del nucli urbà, ja que en 1512 encara va servir de protecció a les tropes del virrei de València en els prolegòmens de la Batalla de Gandia que les va enfrontar amb els Agermanats.

Fins a finals del s. XIX, Beniatjar contava amb un calvari, construït en la vessant est del barranc de Benicadell, pràcticament enfront de l'actual calvari. El diluvi de Sant Carles va provocar enormes solses que van fer desaparèixer completament aquell Calvari. Aprofitant la superfície aplanada del

promontori al voltant del qual s'agrupava l'antiga Vilanova de Carbonera, es va construir el nou calvari, inaugurat en 1903. Les estacions van ser destruïdes al principi de la Guerra Civil, en 1936, i en 1989 es van construir les actuals.

El *Calvari*, a més de ser lloc de culte, constitueix un incomparable balcó que permet gaudir d'una fabulosa panoràmica sobre la Vall d'Albaida i tota la sierra de Benicadell.

*el poble del
el pueblo del
the town of*